

**JUDECĂTORIA BĂLȚI
CU SEDIUL or. SÎNGEREI**

or. Sîngerei, str. „N. Testemițeanu” 4
tel. 026221569
fax 026221569

**СУД БЕЛЫЦЫ
По адресу СЫНДЖЕРЕЙ**

г. Сынджерей, ул. «Н. Тестемицяну» 4
тел. 026221569
Факс 026221569

Nr. _____

din _____ 2022

Dnei Domnica Manole
Președintele Curții Constituționale a RM
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, 28

Prin prezenta, Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 27 ianuarie 2022, Vă expediază sesizarea inculpatului Balan Constantin privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor pct. 104 sub pct. 2) din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care prevede că, este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit, înaintată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui Balan Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal.

Anexe: copia încheierii din 27 ianuarie 2022 pe 2 file.

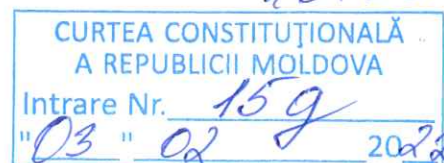
Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 5 file.

Cu respect,

Judecătorul
Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei

Mihaela Scripluc

Ex: asistent judiciar
Victoria Prociuc

CURTEA CONSTITUTIONALA A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lapusneanu nr.28

Chişinău, MD-2004

Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPTIA DE NECONSTITUTIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire: Balan

2. Prenume: Constantin

3. Funcția: Neangajat in cimpul muncii

6. Numele și prenumele reprezentantului: Alexandru Bulat

7. Ocupația reprezentantului: Avocat

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Subsemnatul solicit verificarea constituționalității prevederilor pct.104 alin.(2) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care prevede: “este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreapta a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în transit.”.

Autorul sesizării consideră că norma prevăzută la pct. 104 alin.(2) al Regulamentului Circulației Rutiere este neconstituțională, discriminatorie față de cetățenii ai R. Moldova. La fel norma dată vine în contradicție cu normele și convențiile internaționale cit și cele Europene.

În conformitate cu **CONVENȚIA** Nr. 87 din 08-11-1968 **ASUPRA CIRCULAȚIEI RUTIERE** în traficul rutier internațional nu este principial în care parte a axei unității de transport se afla volanul automobilului.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 07 ianuarie 2020, aproximativ în jurul orei 22:25 cet. Balan Constantin, aflînduse la volanul unui automobil înmatriculat în Marea Britanie a fost implicat într-un accident rutier, care în consecință, ulterior s-a soldat cu decesul victimei.

Acuzatorul de stat în actul de învinuire (Rechizitoriu) a invocat faptul că Balan Constantin se face vinovat de producerea accidentului rutier deoarece se deplasa cu o unitate de transport cu volanul în dreapta ceea ce vine în contradicție cu pct.104 al Regulamentului Circulației Rutiere al R. Moldova.

Inculpatul Balan Constantin risca să fie condamnat de producerea accidentului rutier soldat cu deces din simplu motiv că conducea o unitate de transport cu volanul în dreapta după orele 22:00.

IV – EXPUNEREA PREȚINSEI SAU A PREȚINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În fapt, norma prevăzută la pct.104 al Regulamentului Circulației Rutiere constituie o normă discriminatorie în primul rînd față de cetățenii proprii ai R. Moldova din simplu considerent că norma dată nu poate fi aplicată de exemplu cetățenilor Uniunii Europene care se află temporat pe teritoriul R. Moldova și care circulă cu unități de transport cu volanul în dreapta atât pe timp de zi cit și pe timp de noapte.

La fel, dorește să atragă atenția Curții Constituționale și asupra faptului că la momentul actual în Republica Moldova sunt o serie de unități de transport donate de partenerii străini ai R. Moldova către instituțiile statului care au volanul în dreapta și care nu doar circulă 24 de ore din 24 dar și sunt înmatriculate în R. Moldova avînd numere de înmatriculare autohtone. Aici m-a refer la autospeciile pentru pompieri care au volanul în dreapta și care nu pot fi limitate de norma prevăzută de pct.104 al RCR RM. Ori, incendiile pot avea loc și pe timp de noapte.

Facind referire la legislatia international, cu precadere la reglementarile Uniunii Europene constatam faptul ca Statele Uniunii Europene nu fac in legislatia lor interna o diferentiere intre unitatile de transport cu volanul in dreapta sau in stinga indiferent de directia de deplasare pe partea dreapta sau stinga a carosabilului intr-o tara sau alta a Uniunii Europene.

Desi pentru a fi absolut corecti in Statele Uniunii Europene nu a fost o astfel de unitate permanenta de concept, fapt pentru care Consiliul Europei a fost nevoit sa se adreseze catre Curtea Europeana a Drepturilor Omului pentru a sanctiona si obliga statele member UE sa se conformeze regulei generale in conformitate cu care statele prin legislatia lor interna nu trebuie sa faca nici o diferentiere intre unitatile de transport cu volanul in dreapta sau stinga. Acesta este si cazul Poloniei care refuza inmatricularea unitatilor de transport cu volanul in dreapta.

Astfel, Bruselul s-a adresat catre CEDO in septembrie 2011. Prin Hotarirea sa din 20 martie 2014 (Case C-639/11) Curtea Europeana a declarat ca prin refuzul sau de a inmatricula unitatile de transport cu volanul in dreapta Polonia a incalcat obligatiile impuse prin art.2 al Directivei nr.70/311/EEC. Polonia fiind obligata ulterior sa suporte costurile admiterii unei asemenea incalcari. In mod similar a fost obligate sa inmatriculeze automobilele cu volanul in dreapta si statul Lituanian care a fost sanctionat in mod similar Poloniei.

Unul din principalele drepturi constitutionale care se incalca prin pct. 104 al RCR RM este Dreptul la Libera circulatie prevazut de art.27 al Constitutiei care urmeaza a fi precautat in concordanta cu art.4 al Constitutie si anume Drepturile si libertatile omului.

In aceasta ordine de idei reglementarile internationale si cele europene in mod clar nu fac nici o distinctie intre automobile care au volanul in dreapta cu automobilele care au volanul in stinga. Reglementarile internationale nu fixeaza soferilor care conduc automobile cu volanul in dreapta careva limitari sau restrictii legale in comparatie cu soferii care conduc unitati de transport cu volanul in stinga.

Astfel, reglementarile internationale la care R. Moldova este parte, asigura si consfintesc in multitudinea lor de acte **egalitatea** tuturor soferilor participant la traficul rutier indiferent de amplasarea in dreapta sau stinga a volanului unitatii de transport. O astfel de abordare este si in spiritual Constitutiei R. Moldova care in art. 16, consfinteste egalitatea tuturor cetatenilor in fata legii si a autoritatilor publice, cit a cetatenilor proprii atit si a cetatenilor straini.

Norma legala prevezuta de pct.104 al RCR RM este unica norma care contravene normelor Constitutionale, cit si normelor Internationale.

V – CERINTELE AUTORULUI SESIZARII

Verificarea constituționalității prevederilor pct.104 alin.(2) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care prevede: “**este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreapta a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în transit.**”.

VI - LISTA DOCUMENTELOR RELEVANTE

- 1. Directiva Consiliului Europei din 08 iunie 1970 privind aproximarea (apropierea) legilor Statelor Membre in legatura cu echipamentul de sofare pentru vehiculele cu motor si remorcilor (70/311/EEC)**
- 2. Conventia nr.87 din 08.11.1968 ASUPRA CIRCULATIEI RUTIERE in vigoare pentru R. Moldova din 26.05.1994**

**3. Hotarirea Curtii Europene a Drepturilor Omului privind
condamnarea Poloniei si Lituaniei din 20.03.2014. (Case C-639/11)
privind refuzul de inmatriculare a unitatilor de transport cu volanul in dreapta.**

DECLARATIA SI SEMNATURA

Declara pe propria onoare ca informatiile ce figureaza in prezentul formular de sesizare sunt exacte

r. Singerei,

25 ianuarie 2022

Balan Constantin Balan

Dosarul nr. 1-171/2020
1-20097224-09-1-12082020

ÎN CHEIERE

27 ianuarie 2022

or. Sîngerei

Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei

Instanța de judecată în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefier

Cu participarea

procurorului

Apărătorului succesoriului părții vătămate

Apărătorului inculpatului

Inculpatul

Mihaela Scripluc

Rodica Aramă

Alexandru Godorog

Artur Lungu

Alexandru Bulat

Constantin Balan

examinând în ședință de judecată publică cererea depusă de apărătorul inculpatului Balan Constantin, avocatul Bulat Alexandru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza penală de învinuire a lui Balan Constantin de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal,

c o n s t a ț ă :

În procedura Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei se află pe rol cauza penală de învinuire a lui Balan Constantin de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(4) Cod penal.

Conform actului de învinuire, inculpatul este învinuit de către procuror, pentru faptul că, la data de 07.01.2020, aproximativ la ora 22:25, fiind deținător al permisului de conducere nr. 129900489, eliberat de către autoritățile competente ale Republicii Moldova la 23.02.2012, de categoria „B. C1”, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,52 mg/l, aflându-se în trafic, conducând automobilul de model „BMW” cu numere de înmatriculare YY07 EXJ, înregistrat în Marea Britanie, cu care se deplasa pe strada principală din sat. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, încălcând prevederile pct.3 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, conform căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente, prevederile pct.10 subpct.1 lit.b) din Regulament conform căruia persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum. prevederile pct.14 lit. a) din Regulament potrivit căruia "conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehicolul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere ", prevederile pct.45 subpct. 1 din Regulament potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează

atenția și reacția: b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase: d) situația rutieră, subpct.2 conform căruia în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; prevederile pct.94 subpct.2) din Regulament conform căruia conducătorii de vehicule trebuie să se deplaseze astfel încât să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor. În caz de necesitate, ei sunt obligați să oprească; pct. 104 subpct. 2) din același regulament care stipulează: este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit, cerințele art.32 alin. (4) lit.b) din Legea nr. 131 -XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluiditatea și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic” n-a manifestat atenție sporită la circulație, n-a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, n- a luat în considerație starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a adaptat o viteză corespunzătoare condițiilor de drum care i-ar garanta securitatea circulației rezultat la ce l-a tamponat din spate pe Caț Alexandr Leonid, care se deplasa pe partea dreaptă a străzii, conform direcției de deplasare a automobilului și pe care a avut posibilitatea reală de a-l observa. În rezultatul accidentului de circulație pietonul Caț Alexandr a fost internat în stare gravă la IMSP Spitalul municipal Bălți unde l-a data de 13.01.2020 a decedat.

În cadrul ședinței de judecată apărătorul inculpatului Balan Constantin, avocatul Alexandru Bulat a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor pct. 104 alin. (2) din Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului 357 din 13.05.2009 care stipulează că: este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit, invocând că aceasta este neconstituțională, discriminatorie față de proprii cetățeni ai Republicii Moldova și care vine în contradicție cu normele și convențiile internaționale cât și cele europene.

Inculpatul Constantin Balan a susținut cererea înaintată de avocatul Alexandru Bulat și a solicitat admiterea acesteia.

Procurorul Alexandru Godorog a solicitat respingerea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată.

Avocatul Artur Lungu, reprezentantul succesorului părții vătămate Ana Donciu a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiate.

Audiind participanții la proces în raport cu cererea formulată de către apărătorul inculpatului Balan Constantin, avocatul Bulat Alexandru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța constată necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 7 alin. (3) și (3¹) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității

normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) coroborat cu art. 20, 115 și 116 din Constituție a hotărât:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

-judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În acest sens, instanța de judecată remarcă că, prevederile pct. 104 subct.2) din Regulamentul Circulației Rutiere care prevede că, „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, vizat în sesizarea înaintată de inculpatul Constantin Balan, constituie obiect al controlului de constituționalitate și prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) întrunește condiția ca normele solicitate să poată fi supuse controlului constituționalității, or aceasta are tangență directă cu soluționarea cauzei penale aflate pe rol.

Instanța de judecată atestă că, la moment, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate pct. 104 din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, or, din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, Colegiul judiciar nu a depistat vreo hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

Reieșind din normele citate, instanța de judecată constată necesitatea admiterii sesizării inculpatului Constantin Balan, privind invocarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor

pct. 104 subpct.2) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care prevede că, „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit”.

Totodată, Curtea Constituțională în pct. 81 din Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), a menționat că în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Astfel, luând în considerație circumstanțele enunțate, instanța consideră necesar și oportun de a suspenda examinarea cauzei penale de învinuire a lui Balan Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 264 alin. (4) Cod penal.

În atare circumstanțe și în conformitate cu Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și art. 7 și 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

dispune:

Se admite cererea depusă de apărătorul inculpatului Balan Constantin, avocatul Bulat Alexandru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor pct. 104 subpct.2) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor pct. 104 subpct.2) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care prevede că, „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit”.

Se suspendă examinarea cauzei penale de învinuirea lui Balan Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 264 alin. (4) Cod penal.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Copia corespunde originalului,
Judecătorul

/semnătura/

Mihaela Scripluc

Mihaela Scripluc